

Protokół nr 27/05
posiedzenia Komisji Rewizyjnej
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego,
które odbyło się w dniu 21 czerwca 2005 r.

w Świętokrzyskim Zarządzie Dróg Wojewódzkich w Kielcach.
Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 13.00 i trwało do godz. 15.30.

W posiedzeniu udział wzięli członkowie Komisji oraz goście zaproszeni, zgodnie z listami obecności stanowiącymi *załączniki nr 1 i 2 do niniejszego protokołu*.

Prowadził obrady **Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Adam Pałys**.

Przewodniczący obrad przedstawił porządek obrad i poddał go pod głosowanie.

Komisja przyjęła jednogłośnie porządek obrad w następującym brzmieniu:

1. Wydatki związane z bieżącym utrzymaniem dróg dokonywane przez Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach.
2. Sprawy różne.

Radni otrzymali przy zaproszeniu na posiedzenie informację dotyczącą wykonania planu w zakresie bieżącego utrzymania dróg w 2004 roku oraz za 5 miesięcy br. (stanowiącą zał. nr 3 do protokołu). W trakcie posiedzenia przekazano szczegółową informację dotyczącą wykonania poszczególnych asortymentów robót w latach 2004-2005 (załącznik nr 4).

Przebieg posiedzenia:

Ad 1.

Dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Wojciech Płaza dokonał wprowadzenia do tematu. Poinformował, że dokona wprowadzenia ogólnego, natomiast szczegóły przedstawi naczelnik Wydziału Dróg Krzysztof Wysoki. Od 2004 r. budżet w zakresie utrzymania dróg obejmował kwotę 8 474 564 zł, a w 2005 r. założona została kwota 9 597 608 zł, na koniec maja br. wydatkowano już kwotę 3 877 579 zł. Kwota 9 597 608 zł odzwierciedla zmiany w budżecie które Sejmik uchwalił 30 maja Br, natomiast w skali potrzeb jest niewystarczająca, tym bardziej jeżeli weźmiemy pod uwagę stan dróg i konieczność remontów (przygotowanie nawierzchni do renowacji, odnowy nawierzchni, dbałość o odprowadzenie wód powierzchniowych, itp.).

W roku 2004 generalnie środki były przeznaczone na 5 kategorii działalności Zarządu:

1. zimowe utrzymanie dróg (od lat nieprzewidywalne i od lat zamyka się kwotą zbliżoną do 4 mln. zł., czyli jest to najpotężniejsza pozycja w budżecie Zarządu; nie wszyscy użytkownicy dróg są zadowoleni ze standardu utrzymania, ponieważ zgodnie z instrukcją odn. zimowego utrzymania dróg..., w zależności od kolejności odśnieżania, ŚZDW na wojewódzkich drogach reaguje w miejscach niebezpiecznych i wzniesieniach, a dopiero w dalszej kolejności utrzymuje przejezdność odcinków, które wymagają reagowania. Standard jest jeszcze dla użytkownika nie najwyższy, natomiast środki przeznaczane na utrzymanie zimowe stanowią ogromne kwoty. W załączniku nr 4 podane są wielkości o zużyciu piasku do posypywania nawierzchni (31 tys. ton, co po podzieleniu przez ilość dni i długość dróg, daje, że dziennie 6 dag piasku/m², a z efektu nie wszyscy są zadowoleni. W tym względzie na szczególną uwagę zasługuje sprawa potrzeby wsparcia zakupów inwestycyjnych: efektywnych w pracy solarek, bo dotychczasowa ilość sprzętu (24 szt.) na 1000 km sieci jest niewystarczająca.
2. remonty dróg po zimie, co najczęściej spotyka się z uwagami krytycznymi mieszkańców żyjących przy tych drogach. ŚZDW ma świadomość, że na działalności w zakresie remontów cząstkowych należałoby skupić większą ilość zespołów remontowych, aby ten problem w miarę szybko rozwiązać. W 2004 r. wykonanych zostało 40 tys m² remontów cząstkowych masą na zimno, w niekorzystnych warunkach atmosferycznych, przy pomocy własnych pracowników. Technologia masą na zimno jest tymczasowa, by w marcu – kwietniu rozwikłać problem stanu dróg przy pomocy technologii na gorąco (większe wyboje i wyrwy), natomiast od połowy kwietnia rozpoczynane są remonty techniką trwalszą bezpowierzchniowego utrwalań przy pomocy emulsji i grysu (spękania, zrakowacenia). W 2004 r. remonty cząstkowe kosztowały prawie 2 mln. zł. W br. zinventaryzowano ponad 80 tys m² potrzeb w zakresie utrzymania remontowego na kwotę 6,5 mln zł. Wielkość potrzeb remontowych była podstawą do wnioskowania do Zarządu Województwa o dodatkowe nakłady na ten cel, efektem czego na ostatniej sesji (30 maja br.) było przyznanie dodatkowej kwoty 4 mln. zł. Biorąc pod uwagę przekroczone koszty w zakresie planu finansowego w zakresie tegorocznej zimy, a jeszcze nieprzewidywalne miesiące listopad – grudzień, na które zarezerwowane zostało 700 tys. zł. W związku z tym wystąpiono jeszcze o dodatkową kwotę 1,5 mln. zł na samo utrzymanie zimowe, natomiast kwota 4 mln. zł przyznana przez Sejmik (*uchwałą Nr XXVIII/273/05*) na remonty związane z bieżącym utrzymaniem dróg też jest nadal niewystarczająca.
3. na utrzymanie urządzeń bezpieczeństwa ruchu, wydatkowano w 2004 roku ponad 2,3 mln. zł. W dużej części realizowane jest zadanie zlecone przez Urząd Marszałkowski. Bazując na zasadach organizacji ruchu

przygotowywane i wdrażane są oznakowania poziome i pionowe (2 mln. zł) i pozostałe elementy uspokojenia ruchu (np. ustawienie skrzynki na fotoradar).

4. na odwodnienie przewidziana została strasznie mała kwota (370 tys. zł w 2004 r, 350 tys. zł w br.), a jest to bardzo ważna sprawa. Brak odpływu wody w okresie jesiennym powoduje destrukcję nawierzchni w okresie zimy. Na br. skierowane zostały działania, aby na najbardziej narażone
5. Pozostałe, to utrzymanie czystości na drogach . Na podkreślenie zasługuje fakt, że przy tak małym budżecie ŚZDW ma obowiązek utrzymania czystości na drogach w miastach (ustawa o utrzymaniu czystości w gminach). Zadania te mocno absorbują finansowo. ŚZDW podejmuje próby rozmów i negocjacji z samorządami lokalnymi w sprawie sprzątania chodników, odpowiedzi są negatywne, uzasadniane zapisami ww. ustawy, nakładającej obowiązek utrzymania czystości na drodze na jej właściciela. Koszenie traw wzdłuż dróg powinno być wykonywane 2-3 razy w roku, lecz z braku środków – raz w roku. Ścinki poboczy zapobiegają szybkiemu porostowi traw.

W roku bieżącym kwoty są podobne w wydatkach na remonty częściowe. W sposób znaczący ograniczone zostały wydatki na oznakowanie poziome, 1,5 mln zł przeznaczonych zostało na odnowienie oznakowania. Dodatkowo nowe zadanie dodano – generalny pomiar ruchu, który odbywa się co 5 lat w skali kraju, w kwocie 350 tys. zł na odwodnienie planowana jest ścinka poboczy.

W d y s k u s j i :

Przewodniczący obrad pozytywnie ocenił otrzymane materiały oraz wypowiedź uzupełniającą i stwierdził, że dają one podstawę do wypracowania opinii Komisji o wykonaniu przez Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich planu w zakresie bieżącego utrzymania dróg w 2004 roku oraz w okresie od 1.01. – 31.05.2005 r. Poinformował, że zapoznał się z treścią protokołów kontroli przeprowadzanych w Świętokrzyskim Zarządzie Dróg Wojewódzkich przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego w następujących obszarach zagadnień:

- 1) Prawdliwość prowadzenia ewidencji dróg wojewódzkich (25-26 maja 2004 r.),
- 2) Prawdliwość działalności finansowej ŚZDW (2.11. – 30.11.2004 r.).
- 3) Prawdliwość przetargu na wykonanie odnowy oznakowania poziomego dróg wojewódzkich (przeprowadzona w dniu 17 marca 2005 r.),
- 4) Ocena stanu technicznego dróg wojewódzkich przewidzianych do realizacji w 2005 r.(1-4.04.2005 r.)

- 5) Ocena poprawności określenia zakresu rzeczowego i zaplanowanej realizacji prac związanych z poziomym oznakowaniem dróg wojewódzkich przewidzianych do realizacji w ramach umowy z Przedsiębiorstwem Dróg i Urządzeń Bezpieczeństwa Ruchu DUBR spółka z o.o. w Kielcach na lata 2005-2007 w świetle środków zaplanowanych w budżecie województwa i prawa zamówień publicznych (5.04.2005r., 7.04.2005r., 18.04.2005 r., 11.04.2005 r., 25.04.2005 r.).

Stwierdził, że z protokołów wynika skrupulatność i oszczędność w prowadzeniu wydatków. *Protokoły są do wglądu w Kancelarii Sejmiku.*

Poprosił kierownika Oddziału Dróg w Departamencie Infrastruktury, Adama Stelmacha o krótkie scharakteryzowanie wyników ww. kontroli i ustaleń.

Kierownik Oddziału Dróg w Departamencie Infrastruktury Adam Stelmach stwierdził, że z protokołów dokonanych oględzin i kontroli wynika, iż Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich gospodaruje przeznaczonymi z budżetu województwa w sposób rozsądny: nie ma wykonywania czegoś na wyrost, nie ma wykonywania robót nieprzynoszących żadnego efektu. Natomiast poziom finansowy na działalność inwestycyjną i remontową jest bardzo trudny do zachowania. Prace drogowców użytkownicy oceniają przez pryzmat jakości jezdni, ubytków w nawierzchni, pomalowanych znaków drogowych. W sytuacji potrzeb przerastających możliwości finansowe, dokonuje się ciągłego wyboru wśród pilnych prac remontowych. Protokoły mówią o tym, że w przypadku potrzeby wyboru odcinków dróg wymagających odbudowy, technologii Zarząd Dróg postępuje rozważnie i po gospodarsku. Odnośnie kontroli przeprowadzenia przetargu na oznakowania poziome na drogach wojewódzkich, poinformował, że ten zakres robót został poszerzony w 2005 roku o wykonanie znaków informacji turystycznej, który powinien ułatwić poruszanie się użytkownikom dróg. Oznakowanie pionowe i poziome to jedno z ważniejszych elementów bezpieczeństwa dla użytkowników. Firma wyłoniona z przetargu wykonywać będzie te prace, które będą odbierane zgodnie ze specyfikacją, itp. W br. służby techniczne Zarządu Dróg dokonują przeglądu technicznego przed zakończeniem okresu gwarancji, co uchroni budżet przed wydatkowaniem środków na naprawy i wszelkie niedociągnięcia.

Radny Ryszard Żołyński zapytał z jaką częstotliwością rozważane są przez Zarząd Województwa sprawy Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich.

Dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Wojciech Płaza odpowiedział, że osobiście w 2005 r. już przedstawiał Zarządowi informację finansową jednostki za rok ubiegły oraz referował zadania i plan

finansowo-rzeczowy ŚZDW na br. Ponadto odbywa częste spotkania z panem Tadeuszem Jóźwikiem - członkiem Zarządu mającym w kompetencjach sprawy jednostki oraz robocze spotkania z przedstawicielami Departamentu Infrastruktury.

Radny Andrzej Bednarski zapytał o zasięg odpowiedzialności ŚZDW na drogach łączących miasta powiatowe.

Dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Wojciech Piąza wyjaśnił, że zakres odpowiedzialności na drogach poszczególnych kategorii określa ustawa o drogach publicznych. Jest to przede wszystkim monitorowanie stanu technicznego, monitorowanie oznakowania pionowego (zniszczenia, kradzieże), reagowanie na różne przeszkody na drogach (np., padłe zwierzęta), sprzątanie piasku przy krawężnikach na mostach, usuwanie konarów drzew, monitorowanie stanu prawidłowości wykorzystania drogi, wykonywanie pomiarów dla potrzeb remontowych, ścinki poboczy, itp. Bardzo ważnym elementem działalności ŚZDW jest wydawanie różnorodnych pozwoleń w ilościach kilkuset kwartalnie.

Zastępca przewodniczącego Komisji Stanisław Lisowski nie zgłosił uwag do informacji obrazującej rok 2004, ponieważ zadania zostały już zrealizowane w miarę posiadanych środków. W roku 2005 powtarza się sytuacja z lat poprzednich. Wykonanie planu za 5 miesięcy, szczególnie w utrzymaniu zimowym jest niepokojąco zaawansowane (na plan 3 650 000 wykonanie wynosi 3 311 903 zł). Zaproponował wniosek zobowiązujący dyrektora do wystąpienia do Zarządu Województwa o przekazanie na ten cel dodatkowych środków finansowych.

Przewodniczący obrad zapytał o schemat wyboru usługodawców zimowego utrzymania dróg oraz organizację i przebieg tej procedury.

Naczelnik Wydziału Dróg w Świętokrzyskim Zarządzie Dróg Wojewódzkich Krzysztof Wysocki wyjaśnił, że w województwie świętokrzyskim funkcjonują 2 systemy utrzymania zimowego dróg wojewódzkich. Generalnie ponad 80 % sieci dróg wojewódzkich utrzymywana jest w ramach sił własnych. Polega to na tym, że materiał i piaskarka są własnością ŚZDW, natomiast organizowany jest przetarg na nośniki sprzętu i materiału (na jeden rok). We wszystkich obwodach obowiązuje taki system (głównym parametrem przetargu jest cena 1 km). Natomiast druga forma zimowego utrzymania, tzw. kompleksowe utrzymanie polega na tym, że ogłaszany jest przetarg na usługę kompleksową na terenach odległych od siedzib obwodów, np. okolice Sandomierza, Zawichostu, Końskich, Starachowic, Busko-Nowy Korczyn. Wówczas płaci się za dobę utrzymania, a wykonawca daje swój sprzęt, swoje materiały, natomiast zadaniem ŚZDW jest prowadzenie nadzoru nad tymi usługami.

Przewodniczący obrad zapytał, jak wygląda monitoring kompleksowego utrzymania i jak przedstawia się od strony ekonomicznej porównanie tych dwóch systemów.

Naczelnik Wydziału Dróg w Świętokrzyskim Zarządzie Dróg Wojewódzkich Krzysztof Wysocki wyjaśnił, że kompleksowe jest droższe, lecz do tego typu usług przymusza sytuacja.

Przewodniczący obrad zapytał, czy opłacalne dla ŚZDW jest posiadanie swojego sprzętu. Gama wykonawców jest coraz większa i konkurencja wymusza wśród nich świadczenie usług na najwyższym poziomie.

Dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Wojciech Płaza stwierdził, że ŚZDW, mając własny sprzęt, może w przetargu negocjować ceny w dół. Zwłaszcza, że na okres zimy transport budowlany zamiera i właściciel sprzętu chce wykorzystać nośnik. Dzisiejsze możliwości telekomunikacji i dyżury meteorologiczne oraz dyżury w obwodach dają gwarancję sprawności reagowania szybkiego na zmiany atmosferyczne zimą i gotowości do pracy usługodawcy. Sam byłby zainteresowany wieloletnią umową na kompleksowe utrzymanie, ponieważ kontrahent zainteresowany jest stabilnością finansowania i zatrudnienia, jako że nikt nie zainwestuje 100 tys. zł w sprzęt bez wcześniejszego zabezpieczenia jego wykorzystania.

Naczelnik Wydziału Dróg w Świętokrzyskim Zarządzie Dróg Wojewódzkich Krzysztof Wysocki dodał, że w związku z niedoborem sprzętu, w niektórych obwodach ŚZDW organizuje przetarg na usługę nośnikiem ze sprzętem. Są problemy i ciężko znaleźć wykonawcę, rynek z tym sprzętem nie jest jeszcze dostatecznie zapełniony. Problemy są ze znalezieniem usługodawcy ze sprzętem ciężkim: równiarkami, ładowarkami, itp. Problemy ze znalezieniem usługodawcy z odpowiednim sprzętem wynikają również z różnorodności zarządców dróg (powiatowi, gminni).

Przewodniczący obrad stwierdził, że kontrahenci nie zawsze zadowoleni są ze sprzętu pobieranego ze ŚZDW, ponieważ używany przez innych wcześniej nie zawsze jest w najlepszym stanie, a nie zawsze istnieje możliwość sprawdzenia stanu technicznego tuż po oddaniu sprzętu przez poprzedniego usługodawcę, często uszkodzenie, czy usterka jest zamaskowana.

Naczelnik Wydziału Dróg w Świętokrzyskim Zarządzie Dróg Wojewódzkich Krzysztof Wysocki wyjaśnił, że oddawany sprzęt jest dokładnie sprawdzany i ewentualne uszkodzenia, w ramach umowy, wypożyczający zobowiązany jest usunąć. Właściciele nośników też nie ma wielu i zdają sobie sprawę, że przy następnym przetargu może sprawa wyjść na jaw.

Dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Wojciech Plaza poinformował, że w dniu dzisiejszym skierowano do BZP ogłoszenie o przetargu na zimowe utrzymanie dróg wojewódzkich, aby nie było opóźnień jesienią.

Radny Ryszard Żołyniak zaproponował, aby kierownictwo ŚZDW traktowało Komisję Rewizyjną jako sprzymierzeńców. Zapytał przewodniczącego Komisji, jak ten temat ma być potraktowany: czy jako kontrola, czy też zakończy się wypracowaniem opinii do omówionej sprawy, bo od wyboru formy zależy zakończenie tematu, czy ma się kończyć formą opinii, czy też protokołem kontroli. Jeżeli temat zostanie potraktowany jako kontrola, to sprawozdanie z wyników i ustaleń Komisji będzie wzbudzać być może szczególne zainteresowanie radnych na sesji, pytania. Ponadto, typowo kontrolne czynności Komisja winna zawiesić, ponieważ kontrolę prowadzi obecnie NIK, zapytał, jaki jest temat kontroli, kiedy planowane jest jej zakończenie. Na obecnym etapie Komisja powinna zainteresować się wynikami kontroli przeprowadzanych przez Urząd Marszałkowski. Złożył wniosek o odłożenie kontroli do czasu zakończenia kontroli NIK. Komisja winna pomóc jednostce poprzez zwrócenie uwagi Sejmiku na fakt, iż każdy wiosenny przegląd dróg to konkretna powierzchnia do wyremontowania, na którą przeznaczona jest określona suma. Niedobory środków na te cele skutkują złym, bo tymczasowym wykonawstwem oraz irytacją użytkowników dróg. Zadaniem Komisji jest uzmysłowienie skali problemu mobilność i zdolność finansową jednostki oraz szczególną specyfikę i trudność problemów. Być może, Komisja składając informację z wyników spowoduje lub wywoła pewną ilość pytań co do zakresu kontroli oraz propozycji rozwiązań.

Przewodniczący obrad podzielił zdanie przedmówcy stwierdzając, że Komisja ogólnie zaznajomiła się z działalnością jednostki, dostrzega jej problemy, co zawarte zostanie w ogólnym protokole, będzie zawarte porównanie w latach środków finansowych przeznaczanych na poszczególne zadania z zakresu bieżącego utrzymania dróg (remonty, usuwanie skutków wandalizmu na drogach) ze szczególnym uwzględnieniem zimowego utrzymania dróg. Budżet jest twardy i nie można zaspokoić wszystkich potrzeb. Poinformował, że plan kontroli na 2005 rok tworzony był w początku 2005 roku i Komisja jeszcze nie posiadała wiedzy na temat zamierzeń kontrolnych NIK

Dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Wojciech Plaza poinformował o działaniach na rzecz pozyskiwania środków dodatkowych. ŚZDW otrzymał decyzję o przydzieleniu z Ministerstwa Finansów 1 mln. zł. na dofinansowanie przebudowy drogi 757 Łągów – Nowa Słupia, kolejne 1 mln. zł pochodzi z ŚZDW oraz partycypacja gminy Łągów na założenie chodników wzdłuż drogi. Środki te dają możliwość

realizacji 3 km odcinka drogi: podniesienia klasy technicznej i wyremontowania. Na marginesie poinformował o skuteczności i dużej efektywności współpracy z samorządami gminnymi i powiatowymi w sprawie budowy chodników: samorzady zgłosiły zadania na wartość 25 mln zł, a ŚZDW dysponował na ten cel 2 mln. zł. Odnośnie ogólnopolskiej kontroli NIK poinformował, że inspektor kontrolujący przedstawił 55 tez do analizy i kontroli, tematem kontroli jest przygotowanie zarządów dróg do pozyskiwania środków oraz celowość ich wykorzystania. Są m.in. pytania, czy Zarząd Dróg opracował projekt planu rozwoju sieci drogowej, na jakiej podstawie dokonano analizy potrzeb w zakresie budowy, remontów i utrzymania dróg, jaki był stopień realizacji potrzeb, czy skompletowano dokumenty do opracowania zamówienia publicznego, czy pracownicy mają uprawnienia budowlane, czy zamówione roboty wykonano zgodnie z warunkami, czy Zarząd ubiegał się o środki ze ZPORR (tak, 4 wnioski na drogę Morawica – Pińczów oraz część „pętli świętokrzyskiej”: Święta Katarzyna, Wola Jachowa – Bieliny, odbudowa rynku w Nowej Słupia). Łączna wartość tych robót: 100 mln. zł. To też jest wynik rozmów z Zarządem Województwa.

Przewodniczący obrad przyznał, że przy nowych inwestycjach można ubiegać się o środki UE. Lecz przedmiot dzisiejszej debaty, bieżące utrzymanie dróg, mało wizualny, finansowany jest z budżetu województwa. I traktowany jest po macoszemu. Niezalane spękania w następnym roku spowodują degradację całkowitą drogi. Toteż na remonty cząstkowe winna być odpowiednia ilość środków finansowych. **Poprosił dyrektora ŚZDW o spisanie faktycznych potrzeb, szacunkowe koszty ich zabezpieczenia w zderzeniu z wartością przeznaczonych środków, ukazanie potrzeb w stosunku do dysponowanych środków. I w tym kontekście spisany zostanie protokół.**

Radny Andrzej Bednarski stwierdził, że nie można przerywać rozpoczętej kontroli, ponieważ byłoby to niezgodne z przyjętym przez Sejmik planem kontroli. Komisja Rewizyjna nigdy nie kontroluje dokumentów, bo nie ma do tego przygotowania i uprawnień. Jej zadaniem jest skomentowanie przedstawionych informacji, wykorzystanie posiadanej wiedzy na temat technologii, zwizytowanie jednej bazy sprzętu, robót w toku oraz opisanie spostrzeżeń w protokole. Często przyczyną złej jakości dróg jest brak pieniędzy na lepsze i trwalsze materiały.

Przewodniczący obrad, nawiązując do wniosku przedmówcy zaproponował zwizytowanie wybranego obwodu drogowego i ustalenie terminu.

Komisja zaaprobowała propozycję i wybrała obwód drogowy Nowa Słupia. Komisja zwróci uwagę na remonty dróg, wycinę drzew, nowe nasadzenia, itp. Termin wyjazdu: 12 lipca br.

Na tym posiedzenie zakończono.
Protokół sporządziła Barbara Loch.

Przewodniczący obrad

Adam Pałys